

LITERARNO BRANJE

doc. dr. Igor Žunkovič
igor.zunkovic@ff.uni-lj.si

KAJ JE BRANJE?

- Branje NI prevajanje znakov v pomene / branje NI računalniško kodiranje.
- Branje NI kognitivni proces ali funkcija.
- Branje NI prirojeno.
- Prirojena NI niti bralna zmožnost.

- Branje je TEHNOLOGIJA: učenje, institucionalnost, mnogoplastnost.

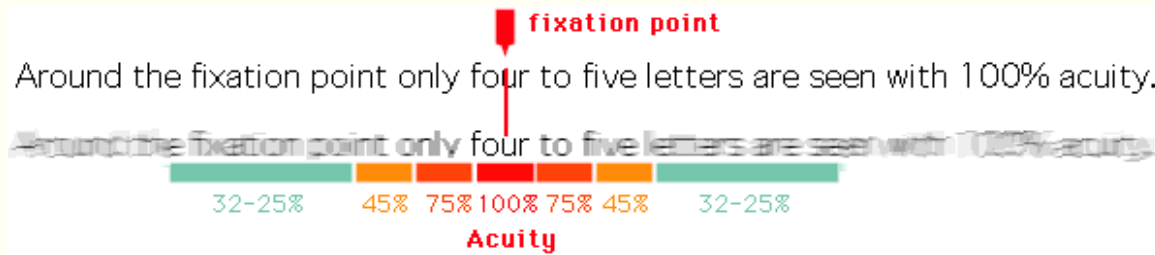
ČAS BRANJA

- Branje prek fiksacij (250 ms), priprav na preskok (200 ms) in preskokov (50 ms).
- Časovna enota branja = 0,5 s.
- Čas = prostor.

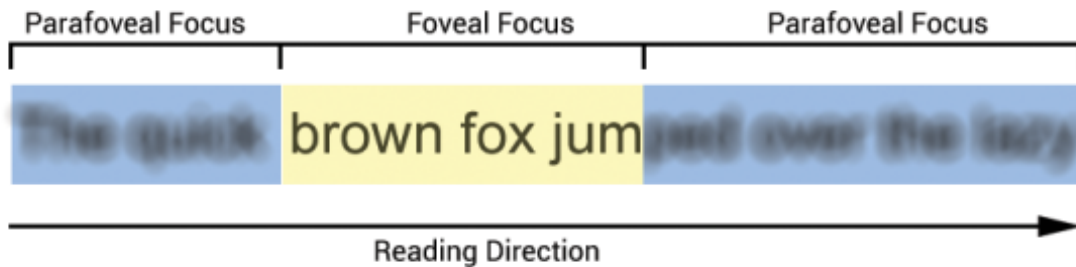
GIBANJE POZORNOSTI IN ČAS/PROSTOR

- Natančno vidimo 4 znake.
- Enakomerno popuščanje ostrine.

- Vidimo do 14 znakov v smeri branja in 3-4 v nasprotni smeri.

HORIZONT BRANJA?

Časovni horizont branja na nevrokognitivni ravni obsega od 0 do 0,5 s.

Zavest nastopi po 0,5 s od začetka branja.

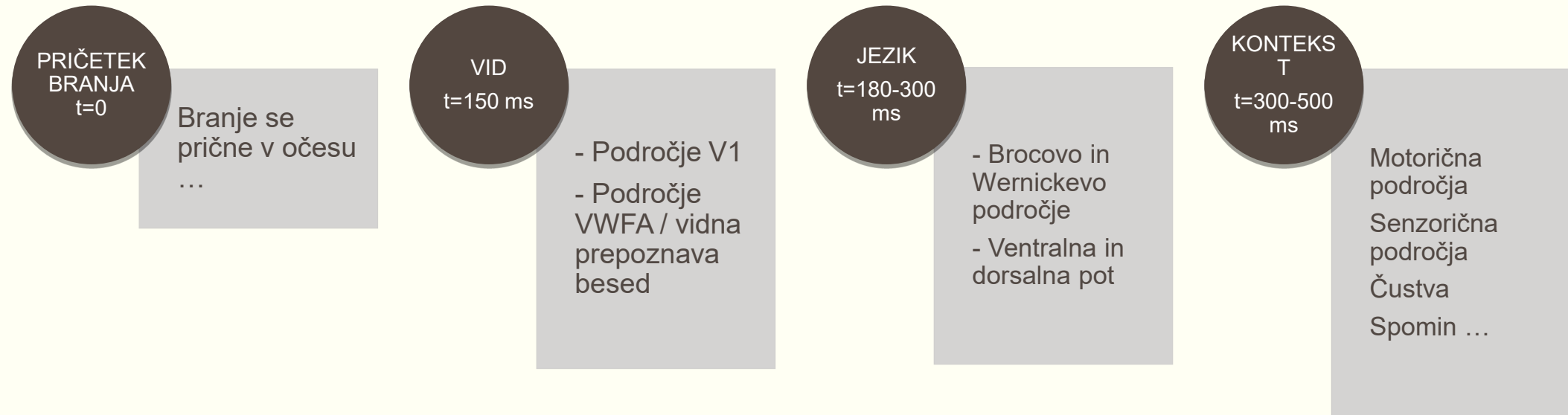
Začetek branja = padec svetlobe na mrežnico (fovea).

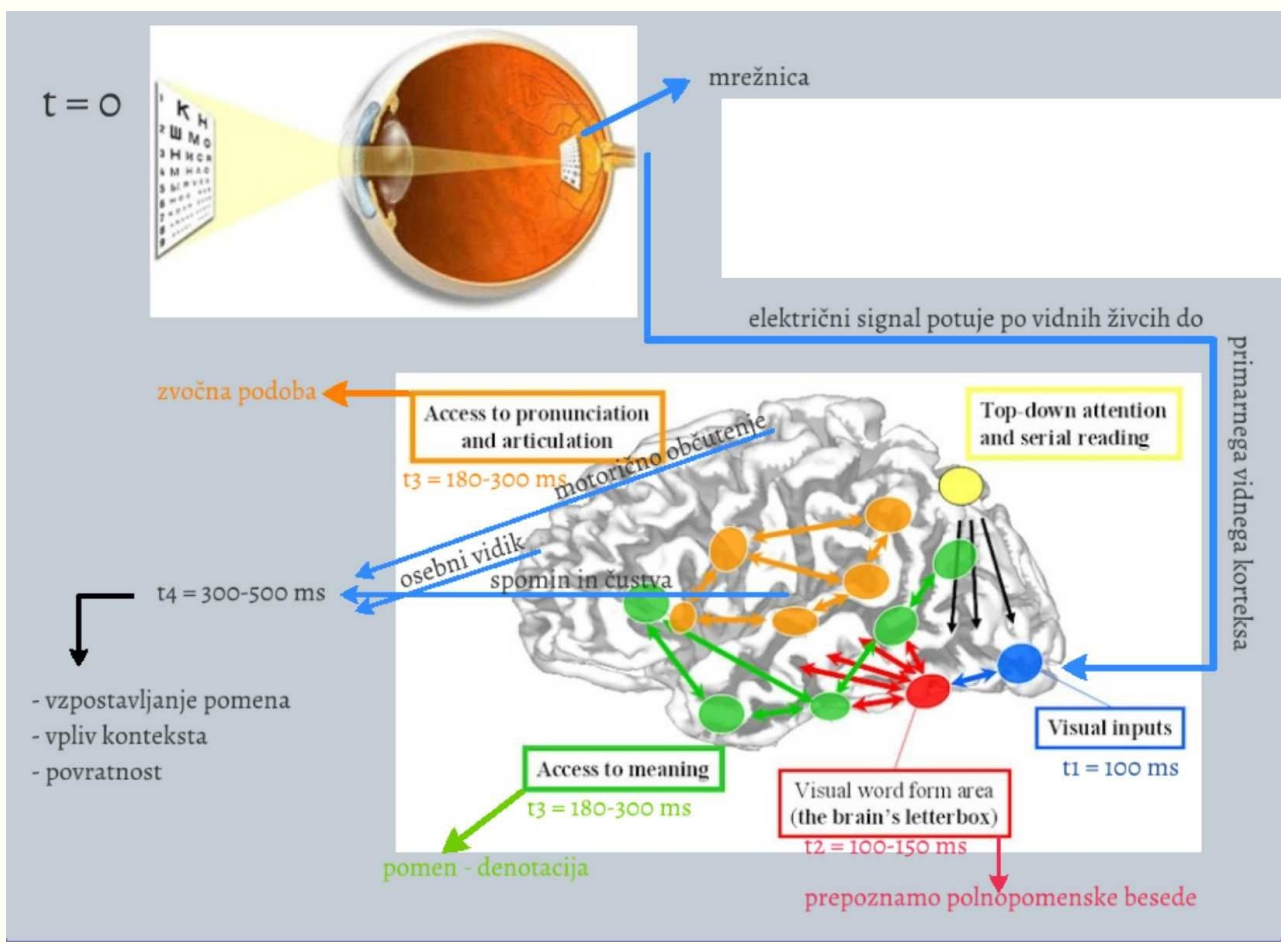
V tem času se lahko odvije množica kognitivnih procesov:
KATERI?

BRANJE V MOŽGANIH

TRI ZNAČILNOSTI BRANJA

 Obstajajo različne interpretacije / branja istega besedila.

 Odprtost branja za učinke značilnosti besedila, bralca in konteksta.

 Utelešenost branja.

 Posebnosti literarnega branja

- Literarna / neliterarna besedila.
- Pripovedna / nepripovedna besedila.
- Literarizirana / neliterarizirana besedila.

FIKCIJSKOST

Ni lastnost besedila: žanra, strukture itn. ali jezika.

Je vednost ali prepričanje bralca ...

POSLEDICE:

- sproščenost branja,
- razvezanost besedila,
- posebna vrsta doživljanja, ki ni enaka niti resničnemu doživljanju niti potencialu resničnega doživljanja.

POLNO BRANJE = LITERARNO BRANJE

- Kaj je polnost branja?
- Kakšno je literarno branje kot polno branje?
- Kakšen je pomen doživetega branja?

- Kaj pa prihodnost: nove tehnologije, nove vsebine, novi formati, novi žanri ... a tudi vse več potrebe po branju ...

HVALA!

igor.zunkovic@ff.uni-lj.si